

అ పొ హ లు

" గో పీ "

చిన్న వస్తువులు, చలోక్తిగా అన్న మాటలు వీటికి సహజంగా మానవ హృదయాల్లో భూకంపాలు తెచ్చే శక్తి లేకపోయినా, ఒక్కొక్కప్పుడు, ఏవేవో పాతవిషయాలని జ్ఞాపకంచేసి మనస్సును కలచివేస్తాయి. చిన్న గాలివాన మొదలు భూకంపాలవరకూ గూడా లేవదీస్తాయి, ఒక్కొక్కప్పుడు!

మీన విషయంలో ఆవేళ అంతే అయింది. హాస్పిటల్ యూనిఫారం వేసుకుని, కొండమీదున్న "హాస్పిల్"నించి త్వరత్వరగా దిగొస్తూంటే పసుపుబొట్లతో ఉన్న కవరు అందించాడు పోస్టుమన్. వైవిలాసం చూడగానే రాజు వ్రాసినట్లు పోల్చుకుంది. గుండెలు దడదడ కొట్టుకున్నాయి. వణుగురున్న చేతులతోనే కవరుచించి గబగబా లోపలివిషయం చదివి, నిట్టూర్చింది.

"గతం మరిచిపో. గలించిన విషయాలని మధించి పోలాశాలం తప్ప అమృతం లియ్యలేవు" అని ఎంతమందన్నారో! కాని చాలామంది జీవించేది గతంతోనే! కాకపోతే. ముందేవో ఉందని కలలుకుంటూనో! కాని ప్రస్తుతం ఎప్పుడూ అప్రస్తుతమే! ఆలోచనే చెయ్యరు! అన్న ఒక ఫిలాసఫీని ఆలవరచుకుని, జరిగిపోయినవన్నీ మరిచిపోవాలని క్రయత్నంచేసి, విజయం పొందేననుకుంది సిద్ధి మీన. ఆమెను చూచుకుని భూమిని బద్దలుకొట్టి, తెరతెరలుగా పైకి ఉబుకొచ్చే, అగ్నిచర్యతలు లావాలాగ మరుపుకొచ్చాయనుకున్న విషయాలు విప్పవాన్ని లేవదీశాయి మనస్సులో. జ్ఞాపకానికొస్తున్న విషయాల మీద నిర్దాక్షిణ్యంగా శవపరీక్ష కూడా ప్రారంభించింది.

"మీ నాన్నగారి మతి చెడిందమ్మాయ్. ఎక్కడికోనూ చెప్పకుండా ఎక్కడికో వెళ్ళిపోయారు. అనాధనైన నామీద సంఘంకూడా దాడితీసింది.

నిందలు మోసింది. "ఆమెవల్ల తప్పలేకుండా ఎందుకు పారిపోతాడు?" అని సాగదీసింది. ఇంట్లో ఆదైతున్న ధర్మంగారు మాత్రం ఆదరించారు. ఆయన మొదటినుంచీ చెడ్డపేరే సంపాదించారనుకో... మా పేర్లు కలిపి గోడకెక్కించారు. సరే నీకోసం, మణికోసం, అతని రక్షణ పున్నుకోక తప్పలేదు. అబద్ధం నిజమైంది" అని తల్లి సంఘం చేసినదాడిమూలంగా ధర్మంచేలిలోనికి జారిపోయినట్లు తేల్చింది. "నీలి తప్పినదాంతో కాపురమేంటని, పరాణయైపోయాడని; ఇంట్లో ఇంట్లో వ్యవహారం కాబట్టి ఇన్నాళ్లూ దాగిందని" లోకం కూసింది. దేన్ని నమ్మడం? అని ఆలోచన ప్రారంభించింది. నల్లగా తాటిచెట్టులా ఉన్న ధర్మయ్యని అమ్మ ప్రేమించిందంటే నమ్మకంతోచలే. కాని రాజులో ఏం చూచింది తను?

వాచీమాచుకునేసరికి అప్పుడే 12 నిమిషాలు ఆపరేషన్ థియేటర్ కి ఆలశ్యం అని గ్రహించి ఒక్కదాటులో చేరుకుంది. ఆమె దురదృష్టమో అన్నట్లు మేట్రన్, డాక్టర్, కొనకీ ఫైనలియర్ వ్రూడెంటు, అంతా ఆమెపనిలో తప్పులు పట్టారు. అసలే కోతపడ్డనునన్ను. కారం జల్లినట్లయింది.

నాలుగున్నరకి 'ద్యూటీ' వదిలి హాస్పిలు చేరుకుంటూంటే, ఎన్నో సంవత్సరాలైన ట్టనిసింది. ఎత్తు ఎక్కుతూంటే ఎన్నడూలేని ఆయాసం కూడా వచ్చింది. ఆఫీసు బుర్రాబిప్పి స్నానాల గదిలోకి గంతువేసింది, స్నానంచేసి బీబికిపోతే ఈబాధ తప్పకుండానే నమ్మకంలో... "గతిలేక ధర్మం చేలిలోపడ్డాను" అని అంటూంది అమ్మ. కాని పిల్ల భావి ఆలోచించిందా? మళ్ళీ, మళ్ళీ అదే ఆలోచన సాగింది మనస్సులో. స్నానంచేస్తూంటే, స్నేహితులు చలోక్తిగా అన్నమాట జ్ఞాపకంవచ్చింది. "మీన నలుతైతేనే? ఆమెకట్లా అంగసాప్తవం చాలు అబ్బాయి

త్నేడిపించడానికి”... పాపం! ఆమె కెప్పుడూ అబ్బాయిల నేడిసింఛాలని ఉండేది కాదు! స్నానంచేసి దుస్తులు వేసుకుంటూంటే, తనమీద ఎన్నడూలేని ఆసక్త్యాంశేసింది. బీబి ప్రయాణానికి తయారౌతూ పూర్ణా ప్రొద్దుటి శుభరేఖ లిరగ వేసింది. చిన్నక్షురాలతో గుండ్రంగావ్రాసిన రెండుపంక్తులు చదివింది. “ఆకారణంగా నీలో ఆశలు కల్పించి భగ్గుపరచినట్లయితే త్నమిస్తావని నమ్ముతూన్నరాజు”

లోపల మంటకి వైవైక శీతలోపశమనం చేయడానికి ప్రయత్నం దండుగని తెలుకుంది. మరో అడుగుకూడా పడలేదు ముడుకు. ఆలాగే కూలపడింది కర్పిలో, కల్లంపదిలిన గుర్రంలా, పరిగెత్తడం మొదలుపెట్టాయి ఆలోచనలు. దాంతో వెనకాడలే దుమ్ముకూడా రేగింది.

“బిడ్డలు తల్లిదండ్రులని ప్రేమించడంతో మొదలుపెడతారు. పెద్దవాళ్లయినాక విచారణ చేస్తారు. ఎక్కడో కాని త్నమించు” ఎక్కడో చదివింది మీన. “ఎంత నిజం” అనుకుందప్పుడు గదికూడా ఆమెమనస్సులో లాగే చీకటి పడింది. దూరాన్నఉన్న దీపాలు, ఎత్తుగాఉన్న ఆమె గదిలోంచి నక్షత్రాలూ కనబడుతున్నాయి. కిటికీలోంచి ‘డాల్ఫిన్సుకోస్’, సముద్ర హృదయంలోకి చొచ్చిన బాపూలుగుంది. (అందుకే ఆ ఘోషకూడా నేమో! ఆనిసింది) తీక్షణ దృష్టితో ఆలోచనల్ని సారిస్తూండడంలో, అంతర్లీనతమైన ఒక దుష్టశక్తికి లొదిగిపోయింది. ఈ దుష్టశక్తి, ఆలోచనలకి రూపాలనిచ్చి ప్రత్యక్షంగా మాపిస్తూది దూర్భిణిలా. బీబివడ్డవ కూర్చొని కులుకుతూన్నాడు రాజు తన నూత్న వస్తువుతో, సముద్రంమించి వచ్చే చల్లగాలి ఆమె ముగురులని, పయటని చెదరగొడుతుంది. కళ్ల మూసుకుంది. ‘కొన్ని వందల మైళ్ళ దూరంలో ఉన్నాడు రాజు’ అనుకుంది. మళ్ళీ వాస్తవిక ప్రపంచంలో పడడానికిగా మళ్ళీ కళ్ళువిప్పి చూచింది. ఎంతోమంది తమ భార్యలతోను, బిడ్డలతోనూ కులుకుతూ నడిచిపోతూన్నారు. ఆ బీబినీదే నీత, శాంత, అననూయ, అంతా తమ భర్తలతో ఉండివుంటారు. శాంతచేతులో బిడ్డ కూడా ఉంది. ఆలోచనకి, కలకి, వాస్తవికతకి,

ఏమీ తేడాఉన్నట్లు తోచటంలేదు. అదేసమయంలో, శాంత నాలుగువందల మైళ్ళ దూరంలో ఉంది. కాని ముందురోజునే శాంతకి బిడ్డపుట్టి నట్టుకు జాబుకూడా వచ్చింది! కాలా స్థలం కట్టుతప్పి పోతున్నాయి... చదువుకు నేటపుటి రోజులు జ్ఞాపకం తెచ్చుకుని అనంతమైన ఆలోచనా సముద్రంలో లంగర వేసుకు నిలబడవచ్చని నిశ్చయించింది... “నేను బడిలో చదివేదాన్ని” అని మనస్సులో మొదలుపెట్టింది. వెంటనే హిస్టరీ క్లాసు కనిపించింది, అంతారాలేదా క్లాసుకి, నీత, శాంత, అననూయ ఉన్నారు. ఇంకా మరోసలుగురుకూడా ఉన్నారు. ప్రశ్నోత్తరాల తరువాత, “ఎవరెవరేం చేస్తారని” అడిగారు ఆయ్యవారు. డాక్టరు చదువుతానంది శాంత. నీత సంగీతం నేర్చుకుంటానంది. అననూయ వేళా కోశంగా ఆయ్యవారు చెప్పానంది. తనుమాత్రం జవాబు చెప్పలే. “చెప్పవే” అని పొడిచారు. కాని చెప్పలేదు. శాంత చెప్పింది. “మీన పెళ్ళి చేసుకుంటుంది. ‘శ్రీశ్రీ గృహమే ఆదర్శం’ అని మొన్నటి బేటింగులో ఘాటుగా వాదించింది” అప్పుడు మీనకది తప్పుగాకాని, కోరతగనిదిగా కాని కనకడలే... “ఉద్యోగాలు చేస్తామన్న వాళ్ళంతా పెళ్లిళ్లు చేసుకున్నారు. ఇంట్లోవుందా మనుకున్నవాళ్లు ఉద్యోగాలు చేస్తున్నారు. ఇదేగాబోలు ‘విరనీ ఆఫ్ ఫోట్’ అంటే అని మళ్ళీ ఆలోచన తట్టింది అందులో!...!

పరీక్షలు కావటం, తల్లి ‘ధర్మయ్య’ తో ఘోరంగా బెబ్బలాడి రావటం, ఒటిగది కాపురం, అకస్థలు పడటం చిన్న ‘రీల్’లా తిరిగాయి. తీరుబాటుగా ఉండటాన్ని వరండామీద ఏదో అల్లుతూ పరీకిలనగా చూచింది. సన్నగా, పొడుగ్గా, నల్లగా ఉన్న కాలేజీకుర్రాడు కనిపించాడు. చూస్తూనే ఆనవీయించుకుంది. (ఎప్పుడూ చదువులో పడిఉన్న రాజుకి ఆ వూసే లేదు) .. కాని వంటచేసుకు మరీ చదువుకుంటున్నాడనగానే “వేదవాడు హోటల్ కి కూడా డబ్బిచ్చుకోలేడ”ని జాలి చూసింది. తల్లిని బలవంతంచేసి, ఆ పరీక్షలున్న ఒక్కనెలా భోజనం వాళ్లింట్లో చేసేందుగ్గా ఒప్పించింది. “వేదవాడు కాడు, వంటచేసుకోడం ఏదో డాక్టరు సలహా

వల్ల; ఖర్చుంచాలక ఆ గదిలో ఉన్నాడు అని తెలిశాక ఆశ్చర్యపోయింది. భోజనం దగ్గర మాటల్లో అభిప్రాయాలు, ఆదర్శాలు తెలుసుకొని ప్రేమించింది. “నెలల్లా పరీక్షలు; తరువాత ఊరి కెళ్ళి పోతాడు” అని రోజూ అడుగుతేది... “అయిన వెళ్ళిపోగానే వికారాలన్నీ చప్పుడతాయి” అని ఊరటిల్లింది తల్లి పరీక్షలై వెళ్ళిపోతూ జ్ఞాపకార్థం ఇచ్చిన కథలపుస్తకం చూచినప్పుడల్లా, ఏడ్చింది కూడాను. “యాసం ఎల్లూరున్నా, సాధించగలిగి ఉంటే, ఎంత బాంపుల్లు” అని ఎన్నో సార్లనుకుంది. కథానాయికలు, కథానాయకులు ఎదుర్కొనే సన్నివేశాలేమీ రాసాననుకు... వచ్చినా, వాడుక పడకపోయినందుకు, చదివిన పుస్తకాలన్నీ టిసీ లిట్టుకుంది...

పరీక్ష ప్యాసైంది. వాస్తవికతజీవితం “ఏం చేస్తానునీ” అడిగింది. చదువుతూన్నప్పటి నుంచి దృష్టి ఆధిక్యత నూయమయ్యాయి. వైచదువుకి వైసానేమీ... ఎన్నింటికో దరఖాస్తులు పెట్టింది. కలిసాద్దొందొక్కనర్పు ట్రైనింగు మాత్రమే. ఇష్టంలేదు... తప్పకుండా? ... సూట్లో చదువు తూన్నప్పటి జీవితాన్ని ఊహించినప్పుడు హించుకున్న రెస్పాన్సులేని ప్రేమని, తలచుకుని నవ్వుకుంది బీబిమీదపోతూ. నవ్వింకా పెరి మలమీద ఆరలేదు. అదే బీబిమీద రాజు ప్రత్యక్షమయ్యాడు. తత్తరపడింది, “ఎలా వచ్చా రని” అడిగింది కంగారుగా.

“యూనివర్సిటీలో చేరానన్నా” అని రాజు.

గత నాలుగు నెలల్లో జరిగిన మార్పులు, విశేషాలు ముచ్చటించారు అదేబీబిలో, అదేస్థానంలో. మూడేళ్ళ క్రిందట, ఇవన్నీ అదేమైకంలో బహు స్ఫుటంగా గోచరించాయి.

భోజనానికి గంట విరవడింది. ఏవో మాట్లాడుకుంటూ గోలగాపోతున్నారు, తక్కి నర్సులు, రమణి “అలశ్యంగా వస్తాను, భోజనం గదిలో పెట్టించమని” చెప్పిన విషయం జ్ఞాపకం వచ్చింది. కాని కదల్లానికి కాలు రాలేదు. “నాకింకా పిచ్చెత్తలేదు” అనిమాత్రం అనుకుంది. మళ్ళా ఆలోచనలోపడింది. “సాంఘికంగా తనకి తలవంపు లేకపోతే, నా చిన్న కోరిక తీరకపోయిందా? ఇంతకీ తల్లిదండ్రుల పాపాలు పిల్లల్ని పీక్కు

తింటాయి.” ఈమారు ఇలాంటి ఆలోచనల్ని ఆరి కట్టడానికి ప్రయత్నం చెయ్యడంకూడా మూసేసింది. అకస్మాత్తుగా కనిపించిన రాజుని “అప్పుడప్పుడు వస్తాంటారుకదూ?” అని విచించింది. “ఓ” అన్నాడు. ప్రతి రెండువారాలకోసారన్నా వచ్చి అని ఇవీ మాట్లాడిపోతూండేవాడు. చాలా స్నేహంగా ఉండేవాడు. ఎక్కడ “వచకబారు నయ్యుగా తీసుకుంటాడో” అని చాలాజాగ్రత్తగా మనోడి. చాలాసార్లు... రాజుకి జబ్బుచేసినట్లు, తన వార్డులో పడ్డట్లు, కళ్ళనీళ్ళతో డాక్టర్లని ప్రార్థించినట్లు, తరువాత తన యభీప్రము నెరవేరినట్లు కలలుకన్నది. “ఫీ ఇదంతా స్వార్థం,” అని మళ్ళా లిట్టుకునేది. మొసటిరోజు బీబిలో కలుసుకున్నప్పుడెలా వున్నాడో రెండు సంవత్సరాలు గడిచినాకూడా అదేతత్వం చూపిస్తూన్నాడని గ్రహించగానే, గుండె బరువేగింది. ఊహల్లో నిర్బించుకున్న ఇల్లు, సంసారం, ఎన్నటికీ తనది కాదని తేలిపోయింది. “రాజు ఎన్నటికీ తనవాడు కాజాలడు. జీవితమంతా ఒంటరిగా ఇలా చాకిరి చేసుకుంటూ బ్రతకాలని” అనుకోగానే పరీక్షల హడావుడిలో కొట్టుకుంటూన్న రాజుకో ఉత్తరం వ్రాసింది. వెళ్ళిపో యీలోపున ఒక్కసారి చూచిపోమని...

ఎలా మాట్లాడాలో, ఎలా ప్రవర్తించాలో చాలాసార్లు “ఓహార్సల్” చేసుకుంది. ఆఖరు సారి వచ్చాడు. కాని తీరా ఎదురు పడ్డాక అంతా వెనకపడింది. పరీక్షలు, హడావుడి, ముందు, ముందుండే నిరుద్యోగంబాధ, ప్రస్తుతపు ఖర్చులు, పాస్వాళ్ళవిద్యావ్యామోహం ఎన్నో మాట్లాడారు. ఆశవదులుకుంది. ఇంతలో ఆకస్మాత్తుగా అడిగాడు, “మిమ్ముల్లో విషయం అనుగుతాను కోపగించుకోరుగదా” అని. సరి, ప్రపోజ్ చేస్తాడు. ఇన్నాళ్ళబట్టి మనస్సులో కోరినకోరికలు ఓరూసానికి వస్తున్నాయని వికళించిన ముఖంతో “అడగండి” అంది. రాజు కూడా సామాన్యడే! అందిరిలాగే, తల్లి-ధర్మయ్య తతంగం గురించే అడిగాడు; ఏవేవో పాతవిషయాలు తరచి ప్రశ్నించి మనస్సుని పొడిచాడు. ఆఖరు ఆశ నశించింది... ఏవేవో సమాధానాలు చెప్పింది... “ఇక పోయేదేం లేదన్నట్లు” అడి

గింది. “మిమ్ముల్నా విషయం అడుగుతాను, విమనుకోరుకద!” అని. “ఊ” అన్నా డాయన. సరి, తన ప్రేమని వెల్లడిచేసి, “రెండు సంవత్సరాల వట్టి ఈ నా కోరికని మనస్సులోనే ఆదాచు కొన్నా, మీ ప్రేమకర్ణురాలి కాకపోయినా, నేవకన్నా అద్భుతాల్నా తానని తలుస్తా” అనిచెప్పి, చచ్చిపోయినా బావుణ్ణుంత అభిమానపడింది.

నిశ్శబ్దంగా కూర్చున్నాడు రాజు. యుగాలు గడిచినట్లైంది మినకే. సరి మెల్లగా చెప్పాడు. “నేనింతవరకూ ఆ దృష్టిలో చూటంలేదు. నన్ను ప్రేమించి వెండ్లి చేసుకుంటాననేవాళ్లు కూడా ఉంటారనుకోలేదు. సాంఘికంగా ‘స్థిల పెళ్లి చెయ్యక తప్పదు’ అని వెతకడంలో, చదువు సంధ్య సంప్రదాయాల, వెలకట్టడంలో, పాస్ మార్కు తెచ్చుకునే అల్లుళ్ల జాపితాలో వాణ్ణి అనుకుంటూన్నా... ఇంటికి వెళ్ళగానే వ్రాస్తా మళ్ళా” అని, మర్యాదగా శలవు పుచ్చుకున్నాడు. జాబు వ్రాశాడు. “వరశాఖ అని గాని, దబ్బులేదు అని గాని పట్టించుకోకపోయినా... ఆ వొక్కటి మాత్రం తల్లిదండ్రులు ఒప్పుకోవటం లేదు...” అని ముఖావంగా వ్రాశాడు...

ఏడాది తరువాత ఈ శుభరేఖ... “పంపించు కుండా ఉన్నా ఇంత బాధ ఉండేది కాదేమో!” అనుకుంది. ‘ఎకడెమిక్’ గా ‘కథ’ ఎలా ఉంటే బాగుండేదో ఆలోచించింది. ఎన్ని విధాల ఆలో చించినా ఆమె ‘శవపరీక్ష’లో రాజుని దోసిగా ఆలోచించలేకపోయింది... తీరా వెండ్లిచేసుకున్నా ఏదో వంకొస్తే, “నీ తల్లిమాత్రం ఇంతకంటే చేసిందా?” అంటే ఏమైంది?... ఇంతకీ కల్లి... సాధించలేని ప్రతికారం గాండించింది. వన్నెండు గంటలు దూరాన్న విసవడ్డాయి ఎన్నాళ్ళనుంచో దాచిన సీసాని బయటికి తీసింది. ‘నాలుగు చుక్కలు... మళ్ళా ఈ

బాధంతా ఉండదు’ అని నిశ్చయానికి వచ్చింది గాబు గ్లాసులో పోసి, కొంచం నీళ్లుకూడా పోసి. త్రాగడానికి ఎత్తింది.

దైర్యం చాలలేదు. “ఇంతకీ తల్లి ఏంచేస్తుంది? చెల్లెలు మణి స్కూల్లో చదువుకుంటుంది. ‘తల్లి పారిపోయింది. అక్క ఆత్మహత్య చేసు కుంది’ అంటే జీవితం ఎల్లా భరిస్తుంది? ఆకాలంగా ముసలితనం గుండెనొప్పితో బాధపడు తూన్న తల్లి తనని నమ్ముకుని హాస్పిటల్లో చేరింది.” అని పాశముకట్టి లాగినట్లు లాగేయి ఆలోచనలు. “రేపు ఇంకా ఇలాగే ఉంటే, త్రాగే స్తానని” గ్లాసు చక్కనే పెట్టి, కళ్ళనీళ్ళ చారి కలతో కూడా చదుక్కుంది. ఉదయం నుంచీ అలిసిపోవడాన్న కడుపులో ఏమీ లేకపోయినా గాధంగా నిద్రపట్టింది.

ఉదయం లేచేసరికి చాలా తేలిగ్గా ఉంది. పారపోద్దామని గ్లాసుకోసం చూస్తే కనబడలే! రమణి ఆలస్యంగా వస్తాననడం, తలుపేనుకో కుండా పడుక్కొండం, మరో పెద్ద ఆహోహ కల్గి చింది. ఒక్క గంతులో పక్కగదిలో వడింది. నీళ్ళనుకుని త్రాగిఉంటుందని ఊహ... మంచం మీద నోరు తెరుచుకుని, పాలిపోయిన ముఖంతో రమణి కనబడింది. ఈ హత్యకి నేనే కారణం అని అరచి క్రిందవడింది మిన... మంచి నిద్దర లోంచి ఉలిక్కివడి తేచి, క్రిందవడికన్న మిన ముఖంమీద నీళ్లుజల్లి తొడమీద తలపెట్టుకు నాడి చూచింది. మినకే తెలివొచ్చింది. తను కూడా హాయిగా చచ్చిపోయాననుకుంది, రమణితో పాటుకాని తణివిచూస్తే తన పొరపాటు గ్రహించింది... “అంటే ఇద్దరం బతికేకన్నాం అన్నమాట” అంటూ రమణి కౌగలించుకుని వెరిగా.

